

Selles numbris:
Lk 2 - Valla eelarvest

Lk 2 - Puritse vabatahtliku
päästeüksuse loomisest

Lk 3 - Ajaloonurgas spordist

Lüganuse uudised

Nr. 36 | oktoober 2010

Ootame vihjeid ja ettepanekuid toimetuse e-postile: lyganuseuudised@hot.ee Leht internetis: lyganuse.nommeraadio.ee

Tegusat rehekuud!

Foto: Rein Valdner

Inimene on kallis

Kuna valimisi eeldav hägudega valge vaht tegelikkuse siniste lainete peal hakkab taas ühiskonda ühiskonna enda loomulikkuse eest hoiatama, tuleb manitsetule siiski öelda, enne kui ta oma normaalsuses ka ise kahtlema hakkab - tasub siiski arvestada, et tegemist on kahjuks sagedaste, kuid täiesti ebausutavate süüdistustega. Süüdistustega, kus ühiskonnale heidetakse ette, et ta on üldse olemas ning häirib oma olemasoluga ärilist tegevust. Süüdistustega, kus äriühisuse heategija peab oma "valu ja kannatusega" jagama sotsiaalkuludeks sadu ja tuhandeid. Süüdistustega, kus esmalt põhjatuks tehtud kotti, arusaamatute tööliste laiskuse tõttu mitte iial täis ei saada.

Esmalt tuleb tunnistada, et iga riigi/ühiskonna siseturu hinnad on alati riigi kodanike maksuvõimega seotud... ühiskonna enda kontrollitud turu olukorras. Liht-

samalt öeldes - ka 1000 krooniga elaks suurepäraselt ära, kui riik/ühiskond, mitte äriühised, kontrolliks turu hindasid. Kuidas nii, hüüavad näiteks reformierakondlased, kes on Eestit endasarnaseks kujundanud, turu hindasid ei saa ju keegi kontrollida!? Tegemist on siiski sama lapseliku väitega, et ümmargune pall ISE pörkab aknasse. Päris kindlasti see nii ei ole. Vaba turg pürib alati suurima kasumlikkuse suunas. Hindasid kontrollitakse pidevalt, kuid paraku mitte ühiskonna/riigi poolt. Probleem ei ole mitte sotsiaalabi ja sotsiaalkulutused, vaid avatud ärimajanduse jõhkru ühiskonna/riigi käsitlemisel.

Töötus. Selleks, et raha tegemise masinad kiirelt käiksid, läheb vaja määret. Liikuv tööjõud või varjusurmas olev, meelsasti veel ka koolitatud tööjõud on selline reserv, mille kapital võib silmpilkselt kingade tegemise pastakate valmistuse vastu vahetada, k.a. viia tootmise punktist A punkti

B. Kontrollitud turu (planeeritud majandamise) puhul, selliseid äkklahendusi ei oleks vaja, kuid liberaalne ja kasumikeskne turumajandus vajab töötust samavõrd kui teisigi vabasid tooraineid. Asja nostalgiline seik on siiski selles, et töötus probleemina surutakse ühiskonna/riigi vastutusele ning tõstetakse seejuures hädakisa, et töötud on laisad, saamatud ja kallid, nii kallid, et neid peabki äärmiselt odavalt tööle saama.

Ülikallidus. Teadlikult kõrvaldatakse segamast "vähema ahnusega tootjad" ning võetakse hinnad riigi/ühiskonna käest äriühisuse kontrolli alla. Mitte heas, vaid halvast mõttes. Tegemist ei ole siis "vabade hindadega, vaid teenused ja tooted maksavad seejärel alati rohkem, kui nende eest peaks tasuma tegeliku rentaablu järgi ning sellega seonduvalt tekib rahanduses soovitud laiviini ilmning, kus üks (kunstlik)hinnatõus toob endaga kõik teised jne., jne. Kuludel ei ole seejuures mingit

tähtsust, mitte mingit, sest kõrgeima hinna määrab nõudlus ja... oskus seda nõudlust tekitada. Tuleb siis aru saada, et mitte vananev inimene ei ole ühiskonnas oht, vaid siiski normaalne nähe. Oht on vananemisega seonduv äri. Monopolide vallutatud tööstusharud ja monopoolsed teenused ning rangelt kontrollitud hinnad - suurima võimalikkuse suunas.

Kolmas faktor on süüdlaste, s.t. võlts süüdlaste otsimine, et tegelikud süüdlased jääksid varju. Teame ju kõik, läbi laiatava meedia pseudotõdesid, et meil "ei ole raha" normaalsuse jaoks, et on lausa "ebanormaalne" kui inimesed vananevad või haigestuvad, et invaliidsus on "pahe", et töötud (sunnitult töötud) on "muidusööjad" jne, jne. Kuid seda, et äriühisuse pumpab ühiskonnast viimasedki rahad välja, hoopis halduskulud on ebanormaalne, et ühist rahakirstu tormavad tühja lubades valvavama need, kel oma

rahadega kehvad lood ... sellest inimene teavet ei saa. Ja kui saabki - ei usu. Sest on ju "selge" (vähemalt kui jutupaunikuid uskuda), et näiteks Eesti probleem on palju rohkem Venemaa või venekeelne elanikkond aga mitte see, et riigi olemust - kodanike kokkuleppelist kaitstust - on "omade jõududega" lammutatud ja lammutatakse pidevalt.

Lõpetuseks - ahnus on parim viis vastutuslikkuse hävitamiseks.

Tõusikust demagoog surub silmagi pilgutamata enda taskusse miljardi ja mõtleb kust teist saada ning karjatab seejuures suure ja heleda häälega, kui keegi temaga koos sama õhkugi hingata soovib - sest õhk, õhk maksab ju nii palju!

Tervitustega
Mait Mihhels

Ootame Teie kirju, kommentaare ja kaastöid!
E-post: lyganuseuudised@hot.ee Postiaadress: Lüganuse uudised, Jõhvi postkontor, postkast 15, 41502, Ida-Virumaa
Leht internetis: lyganuse.nommeraadio.ee
Lüganuse Uudised on kodanikualgatuslikult ilmuv igakuine väljaanne.

Volikogu töomailt

Lüganuse Vallavolikogu istung toimus 30. septembril 2010. a. algusega kell 16.00.

Kohal olid: Evald Männiksaar, Maarika Uudeküll, Elga Saluvee, Janek Lainjärv, Kunnar Kuusmik, Tõnu Lont, Margo Pärtna, Kristel Kütt, Rait Raudsoo ja Juho Pöld. Puudus Salle Rätsep.

Päevakord kinnitati: 10 poolt.

1. Lüganuse valla arengukava läbivaatamine. Lüganuse valla arengukavaga saab tutvuda Lüganuse valla kodulehel www.lyganusevv.ee seal on leida nii arengukava kui ka investeringute kava aastateks 2009-2015 ja ka tegevuste kava. Vallavanem Arno Rossman käis läbi terve valla arengukava ning analüüsis mis tehtud ja mis veel teha kui raha võimaldab. Volikogu otsustas täiendada lisa 2 Lüganuse valla tegevuskava 2009-2015, punktis 2.1 Valla majandus 2.1.1 Arendada koostööd MTÜ-ga turvalisuse ja pääste alal. Ning 2.2. Sotsiaalvaldkond 2.2.1 Lastekaitsetöötaja tööle võtmine.

Hääletati: 10 poolt.

2. Kohanimede määramine. Seoses aadressandmete süsteemi korrastamisega tuleb Lüganuse alevikus kinnitada uuesti liikluspindade nimetused. Volikogu ot-

sustas kinnitada järgmised nimed: Kiviõli tee, Männiku tee, Papli tänav, Pargi tänav ja Lüganuse tee. Otsuse lahutamatuks lisaks on Kiviõli tee, Männiku tee, Papli tänav, Pargi tänav ja Lüganuse tee asukohaplaanid.

Hääletati: 10 poolt.

3. Eelarve muutmine. Teha Lüganuse rahvamaja 2010. aasta kinnitatud eelarves muudatus. Vähendada Lüganuse rahvamaja majanduskulude all sõidukite ülapiidamiskulusid 7000 krooni võrra ning suurendada Lüganuse rahvamaja majandamiskulude all administratiivkulusid seoses rahvamajale meenete soetamisega 7000 krooni võrra.

Hääletati: 10 poolt.

4. Lisaeeelarve vastuvõtmine. Lüganuse valla 2010 aasta I lisaeeelarve tulude ja kulude kogumahuks 95 000 krooni võrra alljärgnevas:

TULUD:

1. Kultuuriministeeriumilt Lüganuse Keskkoolile algklasside kohustusliku ujumise algõppe läbiviimiseks 4230 krooni ja Rahvakultuuri toetus 10 000 krooni "Kirde killad" korraldamiseks.

2. Põllumajandusministeeriumilt koolipiimatoetus 12 660

krooni,

3. Sotsiaalministeeriumilt 5000 krooni Südamenädala ürituse korraldamiseks.

4. Toetused valitsussektorisse kuuluvate avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt: Eesti kultuurkapitalilt 25 000 krooni "Kirde Killad" korraldamiseks, 5000 krooni Lüganuse segakoori 155 aastapäeva korraldamiseks, 3000 krooni memmede tantsurühma „Minnid-Mannid“ 15 tegevusaasta tähistamiseks ja 12 100 krooni Eesti Töötukassalt töötute tööpraktika juhendamise eest (päevakeskuse masseerija).

5. Toetused valitsussektorisse kuuluvatelt sihtasutustelt: IVOL i toetus 10 000 krooni „Kirde Killad“ korraldamine ja KOL i toetus 3000 krooni vabariigi aastapäeva piirkondliku ürituse läbiviimiseks.

6. Toetused muudelt residentidelt: toetus 5000 krooni Kiviõli keemiatööstuse OÜ lt Lüganuse segakoorile esinemisriiete soetamiseks.

KULUD:

1. Lüganuse rahvamaja: 7800 kr segakoori esinemisriided, 2200 kr Lüganuse segakoori 155 aastapäeva korraldamiseks, 3000 krooni memmede tantsurühma 15 aasta

tähistamine ja 45 000 kr, "Kirde Killad" korraldamine. 2. Lüganuse keskkool (riigieelarvest): 4230 krooni ujumise algõpe ja 12660 kr õpilaste toitlustuskulud.

3. Töötute sotsiaalne kaitse: 12110 töötute tööpraktika.

4. Muu sotsiaalne kaitse sh sotsiaalse kaitse haldus: 5000 krooni Südamenädala ürituste korraldamine.

Hääletati: 10 poolt

5. Ülevaade Lüganuse valla kultuuritööst. Lüganuse rahvamaja juhataja tegi ülevaate klubis toimuvast. Rahvamajas tegeleb 9 ringi, millest liigub läbi 70-80 inimest. Oktoobrist alustavad kõik ringid ja tänu rahvamaja juhataja otsingutele on leitud ka Lüganuse segakoorile uus juhendaja. Järgmisel suvel on plaanis kutsuda meie uuele külaplatsile esinema erinevaid harrastusteatri truppe. Elga ootab ka mõtteid jaanipäeva läbiviimiseks.

Volikogu võttis info arvesse.

6. Peremehetu vara tuvastamine ja kinnitamine valla varaks. Tuvastada peremehetus ja kinnitada Lüganuse valla varaks Lüganuse vallas Lüganuse alevikus asuv endine teraviljakuiivati hoone.

Hääletati 10 poolt

7. Katastriüksuse sihtotstarbe muutmine. Muuta Liimala külas Tarsi maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksuse 43701:001:0030 (kinnistu registriosa number 4725808) sihtotstarve 100 % elamumaaks.

Hääletati: 10 poolt.

8. Muud küsimused. Lüganuse volikogule oli tulnud kutse osaleda 08.10 Maarahva kongressil ja 11.11 sprodi teemalisel konverentsil. Volikogu esimees leidis, et volikogu peab ikka olema esindatud, kuid vabatahtlikke ei leidunud.

9. Informatsioon. Puudus info.

Kristel Kütt

Tuleohutus: Vabatahtlikud pritsimehed tõstetakse jälle au sisse.

Purtse priitahtlikud pritsimehed.

Sellel suvel asutatud MTÜ „Purtse Vabatahtlik Pääste“ loodab lähiajal hankida varustuse ja koolitada mehed, et saaks abiks käia kutselistel päästjatel tuld kustutamas, kuid samuti ka merepäästes.

26 septembril toimus Lüganuse rahvamajas vabatahtlikele pääste ja ohutuse alale pühendatud seminar, kus arutati, kuidas organiseerida ja viia läbi päästet kohapeal. Praeguseks on MTÜ-ga liitunud 40 inimest Lüganusest, Savalast, Varjal, Liimalast, Purtest ja teistest asulatest ja küladest. MTÜ juhataja esimees on Andrus Kütt, liikmete hulgas on ka kutselisi päästjaid, kes on vabal ajal nõus seda tööd tegema. Kohal oli ka Päästeameti tööde osakonna juhataja hr. Kuno Tammaru, kes pidas üldsõnalise ettekande

päästetöödest. Teise ettekandjana oli kohal Eesti pääste koordinaatsiooni teenistuse juht hr. Maido Nõlvak, tema ettekanne koosnes peamiselt lasteaedade ja laste tuleohutusest.

Lüganuse kihelkond on pikkade traditsioonidega nii tuletõrjesporidi kui ka tuletõrje alal. Juba 1960. aastal esitasid Lüganuse ja Püssi aktiivsemad taluperemehed Eestimaa kubernerile avalduse oma tuletõrje seltsi loomiseks ja luba ka neile anti. Seoses loaga tekkis kohe mure, kus hoida oma tehnikat. Üheskoos leiti, et tuleb ehitada pritsimaja, kus saab hoida nii tuletõrjehetehnikat. 1910 aastal algas pritsimaja ehitus. Püssi krahv Stakelberg tegi ettepaneku teha korjandus, ning ise andis pritsimaja ehituseks 1000 rubla, palgid saadi omast metsast, ning

kivid toodi paemurrust. Leiti, et pritsimaja peab asuma kõigile nähtaval kohal ning et ainus õige koht on Lüganuse küla keskel. Hoone põhja poole ehitati torn, mis oli vajalik olukorra kontrolliks, tornis valvas mees pasunaga, kes andis signaaliga märku kui kusagilt külast tõusis suitsu. Majas oli ööpäevane valve ning telefon, et saada ühendust teiste valdade, küladega.

Igas vallas oli oma tuletõrje selts. Pritsimestel oli neli hobust, kes olid rakendatud vedruvankri ette, mille peal oli 500-liitrine vaat veega, sündmuskohale minnes oli kaasas 6 meest kiivritega, nende varustusse kuulusid veel ämbrid, pootshaagid, redelid (mina Ants Nurk nägin sellist vankrit veel 50-datel aastate alul Lüganuse pritsimajas torni all ruumis. Isegi tünn oli peal, kas on kellelgi andmeid kuhu see vanker viidi? Teatage palun!).

1912. aasta 19. augustil avati pritsimaja, sinna majja kolisid kultuuriselts, näitering, laulukoor ja puhkpilli orkester. Aegade jooksul on seal korraldatud tantsukursusi, esmaabi andmise seminare jne, algas vilgas tegevus mis kestis aastakümneid. 1991. aastal Eesti taasiseseisvus, nagu igal teisel elualal nii ka tuletõrjes hakati reformima. Leiti, et Vabatahtlik tuletõrje tuleb laiali saata ja pritsimehi pole enam vaja. Leiti,

Püssi vabatahtliku tuletõrje komando

et elukutselised päästjad võivad ainult tulekahjusid kustutada, ühe käeliigutusega hävitati toimiv organisatsioon.

Täna on selgunud tõsiasi, et elukutselised päästjad ei jõua enam üksi kõiki vajalike töid teha, seega tuleb taas ellu äratada vana hea Vabatahtlik pääste. Vanasõna ütleb ka, et ära enne vanasse kaevu sülitada, kui uut pole veel valmis. Täna tuleb alustada taas peaaegu nullist, kuid lootma peab, et saame sellega hakkama, taaskord annetuste teel koguda endale varustus. Hetkel oleme leidnud Lääne-Virumaalt Vajangu Vabatahtlike tuletõrjeühingu kes müüb sümboolse hinnaga oma masinat. MTÜ pöördus kohalike suurtalunike ja firmade poole oma murega, alguses anti lootust kuid see kustus peagi. Ainuke firma kes meid toetas oli HVM buss-

firma Lüganusel HR Veiseri juhitud, kes annetas 4000 krooni. Oleme talle väga tänulikud.

Hetkel on meil veel plaanis rajada Purtsel kindluse vastu üle tee tuletõrje ja merepääste muuseum, see on vana kolhoosi sepikoda, seal tuleb teha remont ning vanade tuletõrje asjade kogumine algab.

Nüüd ka palve inimestele, kellel on vana tuletõrjevastust palume need annetada muuseumile ja veel oma vabatahtliku tuletõrje toimimise ajal enne 1991 aastat, osaletu tuletõrje võistlustel ning on teada, et võideti umbes 15-20 korral karikas Püssi meeste poolt, ehk on kellelgi teavet selle kohta kus nad on. Kui teil on infot antud asjade kohta palume võtta ühendust: Ants Nurk mob.: 58 502 125 või lauatelefonil 33 53 276.

Ants Nurk

Tuletõrje asutamis koosolek 1906.a. Vasakult seitsmes Stacelberg. Pilt on tehtud rahvamaja juures koolimaja ees.

Ajaloonurk: Spordielu Lüganel II

Viiekümnendate aastate alguses loodi Lüganel spordiühing "Kolhoosnik". Ühingu esimehe kohale asus omakülamees Innos Jakob. Alustuseks osteti Lüganeluse rahvamajja lauatenise laud. Kuna rahvamajas armastati koos käia, võitis mäng rahva hulgas üha suuremat populaarsust.

Sellel laual täideti isegi spordijärkusid. Lüganeluse lauatenisistid esinesid Kiviõli rajooni meistrivõistlustel suure eduga. Parimad mängijad olid Erik Ellmann, Ants Tarum, Jaan Källo, Rein Trummar, Jakob Innos, Juhan Nurk, Ants Mäeorg, Ain Innos. Mõne aja pärast koliti lauatenise laud külanõukogu ruumidesse, sealt edasi kolhoosikontorisse. Innos Jakob omandas kursustel õiguse tegutseda kergejõustikukohtunikuna. Ta võis mõõta kõrgus- ja kaugushüppajate tulemusi, ketta-oda ja kuulikaarte pikkust, jooksjate aegu. Lüganeluse postkontorisse asus tööle Maidla kandi mees Heino Paljak, kes oli läbinisti spordimees. Ta valiti kohe ühingu "Kolhoosnik" esimeheks. Uuteks suundadeks võeti kergejõustik ja jalgrattasport. Kergejõustikuga tegeldi koolimaja ees oleval platsil. Kuna spordialaga tegelemiseks puudusid platsil elementaarsemadki tingimused, tärkas idee rajada staadion. Platsi asukohaks valiti vana laadaplats. See oli hea asukoht juba ainuüksi sellepärast, et põhjatuulte eest varjas staadionit vana park. Praeguseid maju seal veel ei olnud.

Lüganeluse sportlased Mäetagusel võistlustel

Staadioni ehitus

Olin staadioni ehituse juures isegi kaasategev. Kõigepealt raiusime võsa maha, drenažeerisime põhja, kündsime üles, silendasime buldooseriaga. 400m. jooksuraja põhja täitsime paroodaga, selle peale liiv, ning kõige peale peen punane killustik, mis sai kõvasti kinni rullitud. Nõndasamuti tegime ka hüppekastid. Teivashüppe kasti pealmine kiht sai killustiku asemel kaetud saepuruga. Sellel ajal puudusid võimlemismatid. Betonierisime heiteringid, ning staadion hakkas ilmet võtma. Kahe ja poole aastaga valmis Lüganeluse normaal mõõtmetes staadion. Olemas oli isegi 3000m takistusjooksu veeauk. Pidevalt käis õhtuti peale

tööd, omast vabast ajast ja tahtest viis- kuus kohalikku noort. Masinad tellisime läbi külanõukogu ja kunagi ei öeldud ära. Keegi ei pidanud arvestust, kui palju see kõik võis maksma minna. See oli odav aeg. Valmis staadion, mis oli teistele konkurendiks. Staadionit käidi kaemas nii rajoonist kui pealinnastki. Testiti nii jooksmist, kui hüppamist, jäädgi tehtuga rahule ja planeeriti esimesed võistlused - Lüganeluse maanoorte lahtised kergejõustiku meistrivõistlused. Võistlejaid pidi kokku tulema üle vabariigi. Järgmiseks planeeriti ette võtta juba Eesti maanoorte kergejõustiku meistrivõistlused. Ootamatult tuli korraldus rajoonist: kõik võistlused Lüganeluse uuel staadionil ära jätta. Rajoon kandis selleks ajaks juba Kohtla - Järve raj. nime. Kes oli keelu taga, pole selgunud tänini ja raske on süüvida sellel jabural ajal antud käskudekeeldude tagamaadesse.

1961. a. augustist- 1964. a. viibisin armees aega teenimas. Selle aja sees tuli Püssi Keskkooli kehalise kasvatuse õpetajaks maadleja Anderson, kes oli siia saadetud väidetavalt karistust kandma. Tema siinviibimise ajaks oli ainult aasta. Põhirõhu noorte meeste kehalise arengu suunamisel pani ta maadlemisele, jättes kergejõustiku täiesti unarusse. Staadion jäi kasutusetu, ning kasvas rohtu. Praeguseks laiub seal võsa, põhjapoolne pargiala on täis ehitatud elumaju. Omal ajal oli seal ka laululava.

Võistlused Mäetagusel, Põlvas ja Viljandis

Kergejõustikus saavutasime hea tulemuse 1959. a. suvel Mäetagusel maanoorte mängudel. Võistluste kavas oli kergejõustik, sangpomm, maadlus, rattasõit, kõievedu. Saavutasime üldarvestuses II koha.

Võistluste poolest eriti tihe suvi oli 1960. a. Võtsime osa parimate kolhooside vahelistest meistrivõistlustest, mida peeti Põlvas.

Meie esindasime Kohtla- Järve rajooni. Lüganelusest oli komplekteeritud kõigi alade võistlejad. Võistluste kavas oli kergejõustik, tõstmine, rattasõit. Põlvasse sõitsime lahtise veoautoga. Häid tulemusi näitasime tõstmises, kus jäime üldkokkuvõttes II kohale. Jalgrattasõidus saavutasime ül-

Lüganeluse võistkond kolhooside vahelistel võistlustel Põlvas Vasakult Ants Nurk, Nõmman Alvi, Lont Ennu, Viive Kütt, Pelle Viktor

darvestuses III koha. Jalgrattas oli kavas meeste 50km. ühisstardis sõit ja naistel 25 km. Lüganeluse meeskonnas sõitsid Henn Lont, Viktor Pelle, Ants Nurk. Naiskonnas Alvi Nõmman, Viivi Kütt.

Kergejõustikualadel ei läinud hästi, sest paljudel aladel puudus võistleja. 15 rajooni üldarvestuses saavutasime siiski tubli 5. koha. Olid veel ülevabariigilised piimakombinaatide vahelised meistrivõistlused. Võistkond koosnes põhiliselt Lüganeluse noortest. Kuuekesi võtsime osa maanoorte meistrivõistlustest Viljandis. Hästi esines Helmuth Rehelen, kes saavutas 10 000 m jooksus teise koha. Praegune Lüganeluse elanik hr. Kaido Jääger, sõitis tookord end jalgrattas "Tulist" klassis esimese kolme hulka. Tubli saavutus.

1961-1965

1961. a. olime Kohtla-Järve maanoorte koondises neljakesi. Kogu võistluste perioodi vältel sadas vihma. Osa alasid jäi seetõttu ära. Meie rajoon saavutas 9 koha. Meie maadlejad saavutasid teise koha. Talvel oli koolipargis puude vahel kilomeetripikkune suusarada, kus käisime treenimas. Iga-aastased maasportlaste suusavõistlused toimusid Uljastel, millest meie meeskond peaaegu igal aastal osa võtsime. Seda seni, kui oli Kiviõli rajoon. 1964. a. detsembris, esimese lumega toimusid Lüganeluse lahtised suusavõistlused. Osavõtjaid oli umbes 40 ringis. Veerand nendest olid kesk-kooli vanemate klasside poisid. Distsantsi pikkuseks oli 5 km.

Edasine spordielu hakkas koonsuma Lüganeluse piimakombinaadi

Võrkpalli turniir Aseris 1965 Vasakult Kambla Vaike, Rohumets Maire, Undrest Õie, Reet Meder, ?

ümber, kuna seal oli palju spordihuvilisi noori inimesi. Piimakombinaadi meeskonnaga osalesime 1 mail Kiviõlis ümber linna jooksus. Saavutasime teise tulemuse. Aastal 1965. olid lahtised kergejõustiku meistrivõistlused Aseri staadionil. Taas võistlesid Lüganeluse Piimakombinaadi noortevõistkond. Odaviskes sai Tõnu kuuse 55 m tulemusega esimese koha. Õie Undrest saavutas kaugushüppes 5,25 esimese koha. Võrkpalliturniiril võitis Lüganeluse naiskond esikoha.

Kohtla -Järve maanoorte mängudel 1965. a. saavutas Lüganeluse võistkond hinnatava teise koha.

Langus spordielus

See oli viimane aasta, kui Lüganeluse esines nii edukalt. Meie spordielu tabas tagasilangus. Meie spordiühingu esimees, Heino Paljak ei olnud enam nii aktiivne. Vist andis tunda väsimus. Pealegi oli alustanud tõusuteed uus huvitav spordiala - tuletõrjesport. Selles spordis olime me vabariigi parimate hulgas kümne aasta vältel. Üks asi on jäänud hingele kripeldama. Aastal 1973. toimusid Vokas Kohtla-Järve rajooni maanoorte meistrivõistlused. Aladeks olid künnivõistlused, lüpsjate kutseoskuste proov, sangpomme tõstmine ja kõievedu. Kõieveo võistkonnas olid: Ants Sepik, Ants Tarum, Toomas Räis, Mati Nurk, Ants Nurk ja veel keegi Varjalt, kelle nimi on kahjuks ununenud. Tõmbasime ära Avinurme, Aseri, Maidla, Vaivara ja väga tugeva Voka võistkonna. Kuu aja pärast toimusid Rakveres ülevabariigilised maanoorte võistlused, kuhu saadeti ka meie rajooni parimad.

Õiguse järgi oleks pidanud sinna minema ka Lüganeluse kõieveo võistkond, kui rajooni parim. Meie meeskonnast kaasati ainult Ants Sepik, temagi ainult varumehena. Rajoonis klopsiti kellegi juhtnõore mõõda suvaline võistkond kokku ja mindi. Meie suhtes oli see väga alatu tegu - sulitemp. Oleks väga tahtnud neid tegelasi näha, kes selliste otsuste taga on. Kuluks neile öelda paar krõbedat sõnagi, aga kes julgeks tunnustada, et tema selle taga. Mu "tänuõnad" saavad teid kätte, seltsimehed. Millegipärast oli meie meeste osavõtu vastu ka Lüganeluse kolhoosi esimees E. Pevkur.

Friedrich-Valdeko Eero

Tahaksin täiendada eelmises lehenumbri ilmunud fakte. Olen saanud andmeid Purtse-Matkas elava elukutselise maadleja kohta. Tema nimi oli Friedrich-Valdeko Eero.

Friedrich-Valdeko Eero

Ta oli märkimisväärselt tugev mees, kelle kohta naaber rääkis imelugusid. Näiteks hoidis ta ühe käega vankriservast kinni, tõstes teise käega 50- 60 kiloseid kartulikotte vankrile. Ükskord vedas ta hobusega palke, teele jäi aga jäätunud oja. Hobune libises, ega saanud edasi. Rakendas mees siis hobuse lahti, pani aiaposti aiste külge, ning tõmbas palgikoorma ise üle jää. Üks pealtnägija jõudis sellest vägiteost juba tema naisele rääkida. Naise pärimise peale pajatanud mees: "Andis mul endalgi tõmmata, mis siis veel hobusel".

Kolhooside aegu käidi lahtise autoga ekskursioonidel. Friedrich istus kabiininurgas. Kuna jalad valutasi ei käinud ta sealt väljas. Ükskord tulnud tema juurde võõras mees ja hakanud läbi autoakna juttu pajatama. Kuna Friedrich ei kuulnud, asis ta võõral turjast kinni ja tõstis üles. Kui mehe jalad taas maad puudutasid, pistis kohe leekima nii et seljatahagi ei vaadanud. See kõik on pealtnägijate tunnistuste põhjal kirja pandud.

Ants Nurk

Laiast ilmast

CNN Money: Taani valituse kokku kutsutud komisjon avalikustas hiljuti kava, kuidas riik saaks aastaks 2050 täielikult loobuda fossiilsetest kütustest. Nende asemel hakkaks Taani kasutama taastuvenergia allikaid, ennekõike tuult ja biomassi. Et inimesed fossiilsete kütuste kasutamisest loobuks, peaks kava kohaselt fossiilsete kütuste maksumust aastaks 2030 kümnekordistuma. Praegu saab Taani ligi 80 protsenti oma elektrist fossiilsetest kütustest.

The Independent: Majanduskriisis Iirimaa on ärksamad noored massiliselt emigreeruma hakanud. Peamisteks sihtkohtadeks olla Kanada, Austraalia ja Pärsia lahe riigid. Kaks aastat tagasi oli Iirimaa valitsus uljalt lubanud garanteerida raskustes kommertspankade laenuid, nüüd eelmine nädal selgus ka iirlaste jaoks arve mis tuleb pankadele maksta - viie suurema kommertspanka säilitamiseks peavad iirlased järgnevatel aastatel välja käima 52 miljardit Briti naela. Iirimaa eelarvedefitsiit sel aastal on 32% riigi sisemajanduse kogutoodangust, mis on võrreldav ainult sõja aegadega. Käesoleva aasta jooksul on riigist lahkujate arv kokku 100 tuhat inimest, ametlik tööpuudus on 13,6%, tegelikult töötuse näitajaks on ametiühingute arvates Iirimaa 20%. Alates 2007. aastast on börsil aktsiate väärtus kukkunud 75%, kinnisvara hinnad langenud 65%, iga nädal jääb riigis töötuks 10 tuhat inimest, kogu riigis seisab tühjalt 345 tuhat elumaja.

E.ON: Taani kliima ja energiaaminister Lykke Friis avas 13. oktoobril ametlikult meretuulepargi Rösand II, mis asub Saksamaa saare Fehmarni ja Taani saare Lollandi vahel ning seal asuvad E.ON-i tuulepargid, mille

seas on nüüd suurim omasugune maailmas. 207MW tagab energiaga varustatuse 200 tuhandele kodule. Kasutusel on Siemensi 2,3MW tuuleturbiinid tiibade diameetriga 93 meetrit. Tuulepargi ehitamiseks kulus 400 miljonit eurot ning see saadi valmis kolm kuud enne tähtaega - erakordne tulemus sedavõrd karmi graafiku korral.

CNBC: Suurbritannias koostatakse kava, mille jõustumisel makstakse palgad kõigepealt maksu- ja tolliametile, mis alles peale maksude mahaarvamise kannaks need töötajate arvetele. Kavandatav süsteem annaks riigiasutusele ülevaate, kui palju riigis tulu teenitakse. Samas, kui maksuametil on otsene ligipääs inimeste pangaarvetele, muudab see inimesed kergesti kontrollitavaks. Eksimustõenäosus on samuti suur, kuna amet on minevikus teinud tohutuid vigu keeruliste arvutisüsteemide käsitlemisel ning andmete töölemisel. Kui kusagil läheb midagi valesti ja maksuraha võetakse liiga palju, siis selle tagastamine võib võtta nädalaid või koguni kuid.

Telegraph: Nobeli majanduspreemia laureaat Joseph Stiglitz teatas, et tema arvates ei pruugi euro kui valuuta vastu pidada. Suureks ohuks eurole on praegu Euroopas hoogu läinud riikide kärpimiskavad, kusjuures samaaegselt kärbitakse mitmetes riikides eelarveid liiga järsult, mis võib kaasa tuua suuri majanduslanguseid kogu Euroopas. Probleem on ka see, et pangandussektor on Euroopas reformimata ja panganduses jätkatakse sisuliselt samamoodi kui enne kriisi. Euro kui valuuta on Joseph Stiglitz'i sõnul suure surve all kuna samas rahatsoonis on riigid millel on kaubandusbilansis ülejääk - nagu Saksamaa, ja kaubandusbilansi puudujäägiga

riigid nagu Portugal, Kreeka ja Iirimaa. Stiglitz'i sõnul oleks võimalikuks lahenduseks euro säilimisele see, kui Saksamaa lahkaks eurotsoonist võimaldades valuuta devalveerida ja aidata hädas riikide eksporti. Lisaks ennustas ta seda, et investorid hakkavad varsti spekuleerima Hispaania turgude kokkuvarisemisel.

Financial Times avaldas oma lehel mitmete Hispaania analüütikute arvutused ja kahtlused, et Hispaania riik võltsib ja ilustab oma raamatupidamist (nagu Kreeka hiljuti). Kuna aga väljaanne sattus pärast avaldamist surve alla, võtsid nad selle artikli siiski oma kodulehelt maha põhjendades seda liiga "tulise sisuga". Financial Timesile toodi välja ka rida põhjuseid miks erinevate Hispaania ametite andmed omavahel nii suures vastuolus võivad olla, et andmed ei klapi, näiteks varimajanduse väga suure osakaaluga, mistõttu ei pruugi olla tegemist võltsimisega kellegi poolt - lihtsalt andmete kogumise viisid ja allikad on erinevad. Samas keeldusid Financial Timesi esialgse artikli sisu kommenteerimast nii Hispaania statistika amet kui ka rahandusministeerium. Imestatakse näiteks selle üle, et kui Hispaania töötus on Euroopa suurim ja töötus kasvas seal väga kiiresti, siis kuidas ametlikult majanduse kogutoodang sai nii vähe langeda võrreldes teiste Euroopa riikidega.

Tai viis sisse 15 protsendilise maksu välismaiste investorite teenitud tulule. Sellisel viisil üritab riik võidelda välismaise kapitali vastu, mis on kohaliku valuuta kursi järsule tõusuteele viinud. Selliseid meetmeid on arutanud paljud riigid, sealhulgas Brasiilia, Lõuna-Korea ja Indoneesia, kuid Tai paistab olevat esimene, kes sedavõrd järsult üritab olukorda kontrolli alla saada.

Peeter Papsi luulenurk

**Minu luule
lahkub mu juurest
nagu fregatt,
oranžid purjed paisumas tuules.
Siis, kui tuju on null
ja olukord hull,
pole luulelaeva mõtet peatada mul.**

**Kord teen uue laeva,
tahun uue aeru
ja leian üles nii laulu kui naeru
siis on teisiti kõik...
Praegu saadan ma
fregati mujale ristilema.**

**Kord ehk kohtume taas,
seda ette ei tea.
Eks elus läheb nii,
nagu minema peab.
Aga praegu, laeva lahkudes ilmsi
on mul valusad pisarad silmis.**

Nalja nabani

Seletuskiri vigastuste tekkimise asjus

Vastuseks Teie palvele lisainformatsiooni osas tahaksin ma Teid teavitada järgmises. Õnnetuse kirjeldamise formulari kolmandale küsimusele vastuseks kirjutasin ma oma õnnetuse põhjuseks "mõtlematu teguviis". Te palusite mul seda täpsemalt lahti seletada, mida ma siinkohal ka teha püüan.

Elukutselt olen ma katusemeister. Õnnetuse päeval töötasin üksinda ühe seitsmekorruselise uusehituse katusel. Kui ma oma tööga valmis sain, jäi mul üle 250 kg katusekive. Et ma neid treppi mööda alla tassida ei tahtnud, otsustasin ma nad tünniga, mis oli kinnitatud köie külge, mis omakorda jooksis üle bloki, hoone väliskülge pidi alla lasta.

Niisiis kinnitasin ma all köie maa külge, läksin katusele ja laadisin tünni täis. Siis läksin ma jälle alla tagasi ja sidusin köie lahti. Ma hoidsin seda kindlalt käes, et siis 250 kg katusekive aeglaselt alla lasta.

Kui te üheteistkümnenda küsimusele vastuseks õnnetuse kirjeldamise formularis järele vaatate, te näete, et minu kehakaal oli siis umbes 75 kg. Ma ehmatasin väga kui äkitselt maapind jalge alt kadus ja kõis mind ülespoole tõmbas. Ehmatusest kaotasin ma pea ja ei taibanud köiest lahti lasta.

Usun, et siinkohal ei pea ma ütlema, et ma aina suurema kiirusega ülespoole kihutasin. Umbes kolmanda korruse kõrgusel kohtusin ma tünniga, mis ülevalt

mulle vastu tuli. See kohtumine selgitab minu koljumurru ja katkise rangluu.

Vaid põgusa pidurduse läbi teinud jätkasin ma kihutamist ülespoole ja ei peatunud enne, kui mu vasaku käe sõrmelülid olid muljutud bloki vahele. Samal ajal paiskus tünn vastu maad ja tünni põhi löi tünnist lahti. Ilma katusekivideta kaalus tünn vaid umbes 25 kg. Siinkohal viitan ma veelkord minu 11 küsimuses ära toodud 75 kilosele kehakaalule.

Nagu te endale ette võite kujutada, alustasin ma nüüd kiiret laskumist. Kolmanda korruse kõrgusel kohtusin ma taas, seekord altpoolt tulev, tünniga. Sellest tulenevad minu mõlemad murdunud pahklud ja marrastused jalgadel ja alakeha teatud piirkonnal.

Kokkupõrge tünniga aeglustas minu kukkumist sedavõrd, et kokkupõrkel põhja kaotanud tünnist maha jäänud kiviühikuga saadud vigastused olid kaunis väikesed ja ma murdsin vaid kolm selgroolüli.

Mul on väga kahju teile teatada, et kui ma seljali kiviühikul lebasin ja tühja tünni üleval seitsmenda korruse kõrgusel enda kohal nägin, meelegi kindluse kaotasin ja köiest lahti lasin, mispeale tünn seekord vahepeatuseta alla tuli, mul kolm hammast välja löi ja ninaluu murdis.

Teie mõistvale suhtumisele lootma jäädes, katusemeister Jaagup Jobakakk.

Sudoku

Reeglid: täida tühjad kohad numbriga 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas üheksas veerus, igas üheksas reas ja igas 3 x 3 ruudus, kuid neid võib esineda igas veerus, reas ja 3 x 3 ruudus ainult ühel korral.

4		8	1		2			
5					8	6		
	7				5		2	
	4			1				2
	5						6	
9				3			8	
	1		7				4	
		6	4					9
			2		6	5		3